

1. ΤΙ ΤΡΕΦΕΙ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/05/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 09/05/2024

Σελίδα: 3

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΠΟΨΗ

Τι τρέφει τον εθνικισμό στη Βόρεια Μακεδονία

Του **ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ***

Οι διπλές εκλογές στη Βόρεια Μακεδονία ανέδειξαν ένα νέο πολιτικό σκηνικό. Πέρα από την προσπάθεια ερμηνείας του αποτελέσματος των εκλογών, που αναδεικνύει και αρκετά γενικά χαρακτηριστικά της περιοχής των Δυτικών Βαλκανίων, είναι σημαντικό να αναζητηθούν και οι πιθανές επιπτώσεις σε περιφερειακό επίπεδο.

Μπορούμε να κατηγοριοποιήσουμε τις αιτίες του εκλογικού αποτελέσματος σε δύο άξονες. Ο πρώτος αφορά την οικονομία και τα δομικά προβλήματα για τη λειτουργία του κράτους, την αποτελεσματικότητα δηλαδή, αλλά και τη διαφθορά. Η Βόρεια Μακεδονία είναι μια

Οι κάλπες ανέδειξαν αφενός τα προβλήματα με την οικονομία, τη διαφθορά και τη λειτουργία του κράτους, αφετέρου την ενταξιακή κόπωση.

χώρα με σημαντικά προβλήματα ανάπτυξης και ελλείμματος. Μια κατάσταση όμως που συναντάμε και σε άλλες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, η οποία γίνεται δυσκολότερη και λόγω της διεόδου του οργανωμένου εγκλήματος στις θεσμικές δομές και στις νόμιμες οικονομίες των χωρών. Ο δεύτερος άξονας είναι η λεγόμενη ενταξιακή

κόπωση. Η μη ουσιαστική πρόοδος της ενταξιακής πορείας της Βόρειας Μακεδονίας στην Ε.Ε. Η μακρόχρονη διαδικασία, η οποία ωστόσο δεν αποτελεί μια εκδικητική στάση της Ε.Ε., αλλά αποτέλεσμα των δομικών προβλημάτων και αδυναμιών της Βόρειας Μακεδονίας. Το σύνδρομο της ενταξιακής κόπωσης χαρακτηρίζει συνολικά τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

Στις εκλογές στη γειτονική χώρα είδαμε λοιπόν το αποτέλεσμα αυτών των δύο αξόνων. Την επιστροφή των εθνικιστικών δυνάμεων στην κυβέρνηση. Αυτή είναι η μία όψη του νομίματος των προβλημάτων. Η δεύτερη είναι η ευαλωτότητα στη διεόδου τρίτων παραγόντων και η προσπάθειά τους να

ασκήσουν επιρροή στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αποτελούν οι υβριδικές παρεμβάσεις της Ρωσίας και της Κίνας και οι σχέσεις εξάρτησης και ελέγχου που δημιουργούν με πολιτικές δομές σε διάφορες χώρες. Αντίστοιχες πρωτοβουλίες έχει κατά καιρούς αναπτύξει και η Ρωσία, αλλά και χώρες της Μέσης Ανατολής, με έμφαση στον θρησκευτικό άξονα επιρροής.

Η επιστροφή των εθνικιστών στη διακυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας αποτελεί σημαντική πρόκληση τόσο για την περιφερειακή σταθερότητα όσο και για την ενταξιακή προοπτική της χώρας. Οι εθνικιστικές ηγεσίες έχουν εκφράσει μια απορριπτι-

κή στάση προς τη συμφωνία των Πρεσπών και των προβλέψεων της. Ωστόσο, δεν είναι εύκολο να προχωρήσουν σε καταγγελία της συμφωνίας, καθώς αυτό θα είχε σημαντικές επιπτώσεις στην ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας. Η εθνικιστική όμως προσέγγιση δεν αφορά μόνο τη συμφωνία ως πλαίσιο, αλλά γενικότερα την ονομασία της χώρας, καθώς οι ηγέτες του VMRO χρησιμοποιούν την ονομασία Μακεδονία.

Σε αυτό λοιπόν το πλαίσιο, η επικήρτηση των εθνικιστών θα φέρει αυτό που είναι σχεδόν νομοτελειακά το παρεπόμενο των εθνικιστικών επιλογών. Την περιχάρκωση της Βόρειας Μακεδονίας και τη μερική απομάκρυνσή της από την ευρωπαϊκή προοπτική. Επιπροσθέτως, η προ-

οπτική της χρήσης του ονόματος Μακεδονία, που θα συνιστά καταστρατήγηση της συμφωνίας των Πρεσπών, θα φέρει σίγουρα διπλωματικές εντάσεις με την Ελλάδα. Τέλος, η ευαλωτότητα της Βόρειας Μακεδονίας σε ζήτη επιρροής θα ενισχυθεί, ιδιαίτερα έναντι της Ρωσίας, η οποία είχε άλλωστε προσπαθήσει να αποτρέψει και την ολοκλήρωση της συμφωνίας των Πρεσπών.

Ο εθνικισμός, όχι μόνο στην περίπτωση της Βόρειας Μακεδονίας, αλλά και γενικότερα για την περιοχή, είναι ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους για τα Δυτικά Βαλκάνια.

* Ο κ. Τριαντάφυλλος Καρατράντος είναι δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, κύριος ερευνητής **ΕΥΑΜΕΠ**.